

Tirsdag den 5. november 2024 (D)

1

13. møde

Tirsdag den 5. november 2024 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgetime med statsministeren.

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 8: Forespørgsel til justitsministeren og indenrigs- og sundhedsministeren om opioider.

Af Mette Thiesen (DF) og Peter Kofod (DF).
(Anmeldelse 01.11.2024).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 58:

Forslag til lov om ændring af straffeloven, militær straffelov og retsplejeloven og om ophævelse af lov om straf for folkedrab og lov om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt. (Visse internationale forbrydelser).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).
(Fremsættelse 23.10.2024).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):

Mødet et åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Lovforslag nr. L 70 (Forslag til lov om ændring af lov om betalingskonti, lov om finansiel virksomhed, lov om kapitalmarkeder, lov om Danmarks Nationalbank og forskellige andre love. (Adgang til en basal erhvervskonto for erhvervsdrivende og foreninger, tilsyn efter forordning om europæiske grønne obligationer og åremålsansættelse for direktionen i Danmarks Nationalbank m.v.)),

Lovforslag nr. L 71 (Forslag til lov om ændring af selskabsloven. (Offentligt udbud af anpart og nedsættelse af minimumskrav til anpartsselskabers selskabskapital)) og

Lovforslag nr. L 72 (Forslag til lov om ændring af selskabsloven, årsregnskabsloven, lov om erhvervsfremme, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love. (Ændring af visse love og be-

stemmelser på Erhvervsministeriets område som følge af opgavebortfald)).

Morten Messerschmidt (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 27 (Forslag til folketingsbeslutning om at forbyde danske myndigheder at henvise til parallelsamfund som led i myndighedsudøvelsen).

Alex Ahrendtsen (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 28 (Forslag til folketingsbeslutning om stop for økonomisk støtte til de palæstinensiske selvstyremråder).

Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 29 (Forslag til folketingsbeslutning om indsats mod antibiotikaresistens ved et forbud mod fravæning af pattegrise tidligere end 7 uger efter fødsel med henblik på lavere antibiotikaforbrug og forbedret dyrevelfærd).

Mikkel Bjørn (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 9 (Vil statsministeren redegøre for regeringens værdipolitiske initiativer med fokus på de udfordringer, der følger af islamisk indvandring fra Mellemøsten og Nordafrika, og som presser eller tvinger danskerne til at ændre levevis og adfærd?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Socialudvalget har afgivet

Beretning om at sikre tryghed og stabilitet på anbringelsesområdet. (Beretning nr. 1).

Beretningen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgetime med statsministeren.

Kl. 13:01

Formanden (Søren Gade):

Jeg byder statsministeren velkommen og giver ordet til statsministeren for en indledende redegørelse.

Kl. 13:01

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Hvis der er dage, der betyder mere end andre, er i dag nok et meget godt bud. Vi er mange, der vil følge det amerikanske valg tæt både i dag og i nat. Af gode grunde kender vi ikke resultatet, men vi ved én ting: USA er og bliver vores vigtigste allierede. Samtidig med

det skal både Europa og Danmark levere mere i egen ret. Det er både rimeligt og nødvendigt, og det har krigen i Ukraine vist med al tydelighed.

Vi er i gang. Vi har vedtaget et historisk løft og en historisk styrkelse af dansk forsvar. Vi har ydet – og tak for opbakningen dertil – massiv støtte til Ukraines frihedskamp, en kamp, der vil fortsætte, så længe det er nødvendigt. Vi har i øvrigt øget samarbejdet både i EU, Norden og NATO. Vi vil gøre alt, hvad vi kan fra regeringens side for at styrke de forsvarspolitiske og sikkerhedspolitiske alliancer, vi er med i, og vi vil gøre alt, hvad vi kan for at passe på Vesten, og det vil vi gøre sammen med vores allierede og partnere.

Jeg vil i dag ikke lægge skjul på alvoren. Ikke siden den kolde krig har vi stået i en mere urolig og farlig situation. Mange blev chokerede, da Rusland invaderede et fredeligt europæisk land; nu står konflikterne i kø, og de har en sammenhæng. Rusland er rykket tættere på Iran. Iranske droner bruges aktivt i krigen i Ukraine. Iran støtter terroraktiviteterne mod Israel både via Hamas i Gaza og Hizbollah i Libanon, ligesom de støtter houthierne i deres angreb på sejladsen i Det Røde Hav. Rusland er også rykket tættere på Nordkorea – et Nordkorea, der er med til at sikre Ruslands fremskridt på slagmarken militært, og som nu sender soldater direkte til krigen. Tusindvis er ankommet til Kursk, givetvis på vej mod Ukraine og dermed mod Europa. Hvad angår Kina, vil det ikke være muligt for Rusland at fortsætte deres krig uden hjælp fra kineserne, som i øvrigt selv er i gang med en massiv oprustning.

Det her er den nye virkelighed, og med den følger i hvert fald tre vigtige pointer. For det første kan ingen af de her konflikter ses som enkeltstående. Det hele hænger sammen, og det truer vores fred og frihed. For det andet skal USA og Europa holde sammen. Vesten er truet fra flere sider, og sammen med andre ligestillede skal vi have viljen til at stå op imod autokraterne. Det fører mig til den sidste pointe: Vi kommer til at bruge flere penge på sikkerhed og forsvar. Foran os venter der er nogle svære prioriteringer og diskussioner. Vi både *kan* og *skal* løfte den her opgave. Jeg vil insistere på, at vi gør det retfærdigt og under hensyntagen til andre vigtige opgaver, som vi også har herhjemme.

Om lidt har amerikanerne valgt deres nye præsident. Jeg vil gøre alt, hvad jeg kan, for et fortsat godt transatlantisk samspil, og jeg ved, at en af forudsætningerne for det er et stærkere Europa, som ikke er bange for de udemokratiske kræfter, men som kæmper for det, vi tror på. Det kræver sammenhold i EU, i NATO og herhjemme.

Der er så meget splittelse i den her tid. Jeg er stolt over, at Danmark er en af undtagelserne: Vi har ikke ladet os splitte. Tværtimod bliver vi ved med at arbejde sammen. Det gør vi i Folketinget, og det gør vi i en regering hen over midten. Det håber jeg fortsætter, for der er meget på spil i de her år. Tak for ordet.

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Vi går videre med spørgsmål fra partilederne. Jeg skal gøre opmærksom på, at hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten ikke deltager i spørgetimen.

Spørgeren og statsministeren har begge op til 2 minutters taletid. Herefter følger to opfølgende spørgsmål, hvor spørgeren og statsministeren hver gang har 1 minuts taletid.

Den første partileder, jeg vil byde velkommen til, er fru Inger Støjberg fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 13:05

Spm. nr. US 1

Inger Støjberg (DD):

Tak for det. Jeg er enig i meget af det, som statsministeren indledte med at sige, og glæder mig til at diskutere forsvar og hele den del. Men det er nu ikke det, jeg vil spørge til i dag.

Statsministeren står jo i spidsen for en regering, der har en målsætning om at firedoble produktionen af strøm fra solceller og vindmøller på land frem mod 2030. Det betyder, at regeringen lige nu skal i gang med at etablere 26 nye statslige solcelleparker, energiparker, og 24 af dem kommer til at ligge i Jylland.

En af statsministerens energiparker skal ligge i Perbøl ved Aabenraa, hvor Ilse Hauschultz bor. Hendes ejendom bliver fuldstændig omringet af solceller. Samtidig hører vi så også nu fra førende forskere på energifronten, at Danmark slet ikke har brug for al den strøm, der vil blive produceret i statsministerens kommende energiparker. Vi er ved at omringe beboerne i landdistrikterne med jernmarker til at producere strøm til Nordtyskland.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge statsministeren: Hvad er statsministerens svar egentlig til Ilse Hauschultz, der jo nu bliver tvunget til at flytte fra sin ejendom, fordi statsministeren har sat som mål at producere markant mere strøm via solceller på land, end vi overhovedet har brug for i Danmark?

Kl. 13:06

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:06

Statsministeren (Mette Frederiksen):

For det første vil jeg gerne anerkende det brede sikkerhedspolitiske flertal, der er i Folketinget i dag. Det er jeg rigtig glad for, og jeg synes, det klæder os som samfund. Men hvis vi kigger på sikkerhedspolitikken, er en af de absolut største fejltagelser, vi har begået i Europa – en af de absolut største fejltagelser, vi har begået i moderne europæisk historie – at gøre os afhængige af Ruslands fossile brændstoffer. Med Nord Stream 2 og inden da med andre infrastrukturprojekter har vi simpelt hen taget Putin og russernes energi direkte ind på vores eget kontinent. Det er en kæmpe fejltagelse, og vi skal gøre os fri af de fossile brændstoffer af hensyn til klimaet, men vi skal i allerhøjeste grad også gøre det af hensyn til den sikkerhedspolitiske situation. Det er jo i det lys, man skal se, at vi har behov for at producere mere vedvarende energi – det har vi på havet, og det har vi på land. Så hvis man vil stå op imod russerne, kræver det også, at man står op for den vedvarende energi. Der er ikke anden vej igennem det her end at gøre sig fri af Putins olie og gas.

Når det er sagt, skal vi selvfølgelig gøre det her under stor hensyntagen til naboerne. Der er nogle områder af vores land, der betaler en høj pris, hvad enten det er vindmøller, eller det er solceller. Der går jeg ud fra, at vi både i folketingssammenhæng og i regeringssammenhæng, men også ude i den enkelte kommune gør det her så nænsomt og så klogt som overhovedet muligt; men jeg kommer ikke til at skrive under på, at vi opgiver vores kamp mod Rusland. Kampen mod Rusland og forsvaret for Europa går også gennem energipolitikken i dag.

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):

Fru Inger Støjberg.

Kl. 13:08

Inger Støjberg (DD):

Jeg tror godt, at statsministeren ved, at det slet ikke er det, jeg spørger ind til. For selvfølgelig hænger energipolitik og sikkerhedspolitik sammen. Det anerkender jeg fuldstændig, og jeg er helt enig. Men jeg synes også, at statsministeren taler noget udenom, hvis jeg må være så fri. For jeg taler netop ikke om at stoppe al produktion af grøn energi – slet, slet ikke. Jeg taler udelukkende om de jernmarker, som kommer til at ødelægge folk hjem og steder at bo som i Ilse Hauschultz' tilfælde.

Hvorfor ikke bygge noget mere havvind? Hvorfor ikke sætte solceller op på tagene i stedet for at ødelægge de områder, hvor folk bor? Det er det, jeg spørger ind til, statsminister. Det er ikke, om vi skal fortsætte vores kamp imod Rusland, for det er vi fuldstændig enige om at vi skal. Vi er også enige om, at vi skal producere grøn energi. Men hvorfor ødelægge de områder, hvor folk bor, i stedet for at få sat noget mere havvind op og få lagt nogle solceller op på tagene?

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:09

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Vi kan altid diskutere, om man kan gøre tingene bedre og klogere, og som regel kan man altid gøre det lidt bedre end det, man gjorde i går. Kan vi lægge endnu flere solceller på tage i stedet for der, hvor de er nu? Det vil vi altid gerne diskutere.

Men er vi helt sikre på, at vi er enige? For jeg synes, at jeg hørte for noget tid siden, at fru Inger Støjberg sagde, at man ikke vil være med til at producere mere energi end det, vi har brug for i Danmark, og altså f.eks. eksportere det til Tyskland, og så er vi jo ikke nødvendigvis helt enige. For mig bekendt er Tyskland for at kunne gøre sig fri af den russiske gas og olie, og det er afhængigt af at kunne importere fra andre lande, og i og med at vi har et havområde, der potentielt kan være et skatkammer for Europa, og vi også er dygtige inden for andre teknologier, så er det jo en del af den danske opgave inden for sikkerhedspolitikken at eksportere grøn energi til andre lande.

Så som altid er der en for- og en bagside af en mønt. Hvis vi er enige om, at vi sikkerhedspolitisk ikke vil være afhængige af Rusland, skal vi producere mere vedvarende energi, og selvfølgelig skal den vedvarende energi produceres på en måde, så den tager mest hensyn til både mennesker og natur. Det er klart.

Kl. 13:10

Formanden (Søren Gade):
Fru Inger Støjberg med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:10

Inger Støjberg (DD):

Havvind kan vi jo sagtens eksportere. Det, jeg taler om, er, når vi omringer folks huse. Jeg ved også, at statsministeren jo selv har set billeder af solceller, og hvis jeg bare lige må være så fri at citere det, statsministeren sagde, kommer der her et citat:

»Det er jo en helt gold ørken, der er omkring den gård eller den ejendom, der ligger der. Det synes jeg ikke ser særligt fedt ud, det der.«

Sådan siger statsministeren, da hun bliver forevist nogle billeder. Derfor er mit spørgsmål jo sådan set til statsministeren: Hvordan forholder statsministeren sig til vores forslag om at tage en timeout i forhold til nogle af de her solcelleanlæg for at se, hvad vi egentlig har brug for, og så få skubbet noget mere af det ud på havet, hvor det ikke generer folk? For det, der er sagen, er, at en dame som Ilse Hauschultz igen kan blive boende på sin ejendom, fordi der ser ud, som statsministeren siger her. Og der må jeg bare sige, at der er jeg uenig med statsministeren, for jeg synes ikke, at det vigtigste i den henseende er at producere strøm til Tyskland; så synes jeg, det er vigtigere, at Ilse kan blive boende på sin ejendom. Det er bare for at sige det, som det er.

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Men så var vi jo heller ikke helt enige. For det her er ikke et spørgsmål om, om vi skal eksportere grøn strøm og grøn energi til Tyskland. Det er et spørgsmål om, at vi skal passe på Europa. Og det er, som om vi alligevel ikke helt har forstået alvoren, for jeg tror ikke, at Rusland har tænkt sig at stoppe ved Ukraine. Jeg tror, at det bliver værre end det, vi ser nu, og jeg vil ikke være med til, at Europa halter bagefter. Lige nu handler om Europa bagefter militært – ikke i forhold til Rusland, men i forhold til den ekstremt store risiko, der står foran os. Vi halter bagefter energimæssigt. Vi halter bagefter teknologisk og måske i virkeligheden også i bredere forstand konkurrencemæssigt. Jeg vil have et stærkt Europa, for det tror jeg er hele forudsætningen for, at vi også i fremtiden lever i fred og i frihed.

Så nej, jeg er ikke tilhænger af en timeout, mens der er krig. Jeg er tilhænger af, at Europa bliver stærkere, står i egen ret, evner at forsvare sig selv og hverken er afhængig af russisk olie, gas eller andre råstoffer eller brændstoffer. Men jeg også tilhænger af et Europa, der ikke er afhængig af Kina. Så jeg siger nej til timeout, men altid ja til, at vi tager hensyn til mennesker, og det er ligegyldigt, om det er i Sønderjylland eller andre steder i Jylland.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Inger Støjberg fra Danmarksdemokraterne.

Jeg byder nu velkommen til fru Pia Olsen Dyhr fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:13

Spm. nr. US 2

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er enig med statsministeren, hvad angår energipolitik og sikkerhedspolitik; det skal der ikke være nogen tvivl om. Vi har sådan set brug for energien i Europa.

Men jeg vil egentlig spørge til noget helt andet. Da jeg flyttede til København i starten af 1990'erne, kunne man ikke bade i Københavns Havn, som man kan i dag. Da var Københavns Havn fyldt med industriaffald og oliespild, og der var også problemer med spildevand, der blev hældt direkte ud i havnen. Man måtte faktisk ikke bade i havnen. Det er efterfølgende på fantastisk vis blevet muligt. Det viser, at regulering lader sig gøre. Nu kan vi alle sammen bade i havnen – jeg har endda set beskæftigelsesministeren gøre det for nylig i koldt vand.

Men så mangler vi at tage det næste skridt. For spørgsmålet er så, om vi kan finde en fisk, om vi kan finde en blåmusling, eller om vi kan være så heldige, at vi ser noget levende ålegræs. Det handler egentlig ikke så meget om Københavns Havn. Det kunne f.eks. være i Flensborg Fjord, Vejle Fjord eller det fynske øhav. Det er bare for at nævne nogle af de steder, hvor vi er udfordret i forhold til liv i vandet. Og vi er udfordret.

Siden 2000 har EU faktisk anbefalet Danmark at gøre noget ved kvælstofudledningerne fra landbruget, og vi skulle gøre det inden 2027. Vi har haft 27 år til at løse det her problem. SF er kommet med mange forslag, og det lykkedes os faktisk, da vi sad i regering med Socialdemokraterne, at lave en ambitiøs plan, som hr. Lars Løkke Rasmussen lagde i graven med landbrugsaftalen i 2015. Og nu står vi så i en situation, hvor der ikke er noget liv, og regeringen har så lagt tre scenarier frem, hvor det ene scenarie jo ikke løser problemet, men faktisk går i den forkerte retning i forhold til det, der ligger i landbrugsaftalen.

Så jeg vil egentlig bare grundlæggende spørge statsministeren, om statsministeren synes, at situationen ude i vores fjerde, vandløb og hav er god nok.

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:15

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Det var så nok dagens letteste spørgsmål, for nej, selvfølgelig er den ikke det. Det er jo helt åbenlyst problematisk, og jeg tror faktisk ikke, at SF og Socialdemokratiet er så uenige om det. Vi er også, som spørgeren siger, tidligere lykkedes med at gøre nogle ting sammen, og det håber jeg virkelig – jeg skulle til at sige ved gud, men det må man ikke sige i Folketingssalen – også at vi gør i de politiske forhandlinger om den grønne trepart. For der skulle have været gjort noget ved det her for længst. Vi har jo ikke løftet den opgave godt nok i Danmark – ingen nævnt, ingen glemt – og derfor står vi også over for så stor en udfordring, at alle godt ved, at det ikke er noget, vi kan ændre fra den ene dag til den anden.

Det er derfor, den grønne trepart er så fuldstændig fantastisk og unik, for der håndterer vi ikke alene kvælstof og udledninger; vi tager fat på det hele – på køb af jorder, på at få mere skov og mere biodiversitet og på at indføre den første CO₂-afgift på landbruget noget sted i verden. De gjorde det godt nok i New Zealand, men kunne så ikke gennemføre det. Her får vi det gennemført, hvis ellers vi får en aftale om det her.

Jeg har faktisk næsten ikke ord for, hvor ærgerlig jeg ville være, hvis vi efter at have fået nogle parter, der aldrig har kunnet møde hinanden i de helt afgørende spørgsmål, til at blive enige før sommeren, så ender med ingenting at opnå, fordi Folketinget ikke kan blive enige med hinanden. Naturen har brug for en politisk aftale, der lægger sig oven på den grønne trepart, så vi kan komme i gang med at få det her til at virke. Det haster.

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):
Fru Pia Olsen Dyhr.

Kl. 13:16

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det haster nemlig, og det er jo derfor, jeg er enig med statsministeren i, at den grønne trepart er fantastisk. Den snakker om arealudtag – et ønske, SF har haft siden 1984, tror jeg. Så det, der ligger, er jo helt genialt. Problemet er det, regeringen er kommet med efter treparten, nemlig de tre scenarier, der skal lægges ind i landbrugsaftalen, som handler om kvælstof. Scenarie tre, som regeringen har lagt sig fast på, siger jo meget klart, at vi skal sætte ambitionerne ned, i forhold til hvad vi hælder ud i vores år, vandløb og fjerde, i forhold til det vi havde oprindelig. Og jeg lytter faktisk til de fire borgmestre, som hedder Tonni, Peter, Hans og Bo, nede fra Sydfyn. De var ude at sige i går aftes på DR, at de er bekymrede for, at situationen nede i det sydfynske øhav bliver værre med scenarie tre end det, der ligger allerede i dag.

Er statsministeren enig med tre socialdemokratiske borgmestre og en SF-borgmester i det, eller er man mere enig med landbruget i, at man skal finde endnu en frivillig ordning, som jo ikke har virket i de tidligere 24 år?

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg har ikke noget behov for at stå og diskutere med borgmestre i Folketingssalen, men jeg har et behov for at diskutere med Folketingets partier – i virkeligheden ikke her, men inde i forhandlingslokalet. For alle er bekymrede for kvaliteten af vores vand i Danmark, men det er bare nu, vi har muligheden. Og jeg vil gå så langt som til at sige: Hvis det her falder til jorden, hvis ikke det lykkes Folketingets partier, oven på at Danmarks Naturfredningsforening og landbruget og de andre aktører modigt, klogt og fremsynet før sommeren lavede en aftale, og hvis det bliver ødelagt nu, fordi der ikke bliver en politisk aftale, så er det hele jo væk. Så kommer der ikke en ny grøn trepart, så får vi ikke en helhedsløsning, og så får vi ikke den udtagning af jorde. Så selvfølgelig skal vi helt i mål.

Der er altid ting, man ikke er fuldstændig enige om. Men hvis Folketinget ender med ikke at ville lave en aftale om den grønne trepart efter det historiske resultat før sommeren, så kan jeg kun se, at der er én store taber, og det bliver ikke regeringen. Jo jo, så kan man da håne regeringen osv. – fint nok, det lever vi nok fint med. Det er jo naturen, der kommer til at tabe. For så bliver der aldrig en grøn trepart igen. Så er det smidt på jorden. Det synes jeg simpelt hen ikke vi kan være bekendt over for de børn, der lever i dag, og da slet ikke over for de næste generationer.

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):

Fru Pia Olsen Dyhr med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:19

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg deler faktisk statsministerens bekymring. Det er også derfor, jeg ikke kan forstå, at regeringen har lagt sig fast på nogle scenarier, der tvinger treparten nedad i stedet for opad, for man byggede jo oven på landbrugsaftalen. Nu svigter i det, treparten er bygget på, og det synes jeg faktisk er et problem.

Men mit sidste spørgsmål havde jeg egentlig tænkt mig at give til fagbevægelsen, fordi fagbevægelsen, FH, i går var ude med et forslag om pension – det er lidt en anden boldgade, men det ved jeg statsministeren godt kan kapere – og de kommer med et forslag om, at man kan forbedre Arnepensionen. Skal vi gøre det som en løsning på nogle af de udfordringer, vi ser, med nogle af de mennesker, der har haft de hårdeste nedslidende jobs, så de får mulighed for måske at komme lidt tidligere på pension? Jeg synes, der er mange gode takter i det, som FH siger. Jeg har også lagt mærke til, at regeringen, især med statsministeren i spidsen, har sagt, at vi jo nok skal diskutere, måske mest med statsministeren i spidsen, pension på et tidspunkt, og jeg vil bare høre, hvad statsministeren tænker om de takter, der ligger i forslaget fra FH.

Kl. 13:20

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:20

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg har aldrig lagt skjul på, at noget af det, jeg er mest stolt af som statsminister, er, at vi har fået lavet Arnepensionen, og det vil jeg bære med mig resten af livet, for det er en af de største forbedringer for helt almindelige danske lønmodtagere – især dem, der har haft de hårdeste jobs. Selvfølgelig skal vi altid diskutere, om man kan gøre tingene endnu bedre.

Jeg bliver nødt til lige at vende tilbage til den grønne trepart, for hvis vi får det her gennemført, vil det være større end noget, nogen anden regering har lavet på det grønne område, inklusive den

regering, fru Pia Olsen Dyhr og jeg selv var en del af. Det her er det potentielt største, der er sket for dansk natur. Jeg retter egentlig ikke en politisk appel, men en helt dybtfølt appel om, at hvis det her falder til jorden – ja, jeg ved faktisk ikke, hvilke ord jeg skal beskrive det med, for det er så ekstraordinært, at man kunne få det her på plads før sommer, og hvis det strander nu i en politisk forhandling på Christiansborg, der ender i, at Christiansborg vil tage mindre ansvar end det, parterne gjorde før sommer, vil det være så ærgerligt, og så meget vil være tabt. Så jeg retter en meget, meget stærk appel til, at alle bliver ved bordet, og at vi får fundet en løsning på det. Jeg mener simpelt hen ikke bare, at vi skylder vores vand og vores land det, men vi skylder simpelt hen også de kommende generationer det.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og vi siger tak til fru Pia Olsen Dyhr fra Socialistisk Folkeparti.

Jeg byder nu velkommen til hr. Alex Vanopslagh fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:21

Spm. nr. US 3

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Det har jo været lidt af et mysterium lige siden regeringens fødsel, hvorfor det var sådan, at Danmark pludselig havde brug for en regering hen over midten. I starten begrundede man det lidt med, at Danmark stod over for historisk store kriser. Det gik man lidt væk fra igen, for det var åbenbart ikke så slemt, og i stedet har vi jo så set en regering, der har malet sådan et selvglad selv billede op om, at grunden til, at man skulle have en regering hen over midten, var, at man kunne lave historisk store reformer.

Jeg vil jo gerne medgive både statsministeren og regeringen, at man er godt i gang med at skrive sig ind i historiebøgerne. Jeg er i hvert fald ikke i tvivl om, at afskaffelsen af store bededag går over i historiebøgerne, at indførelsen af koranloven går over i historiebøgerne, og at regeringens mangel på popularitet nok også går over i historiebøgerne. Men det var jo trods alt nok ikke den type historieskrivning, som statsministeren og regeringen ønskede med en regering hen over midten, men nok snarere det her med den historiske handlekraft og de store reformer. Der synes jeg jo, det var interessant at læse – det er det jo ofte – hvad udenrigsministeren sagde i et interview med Berlingske her i weekenden, og nu citerer jeg:

Idéen med en regering over midten var at sige, at nok går det godt i Danmark, men vi er nødt til at have det lange lys på og forstå, at det kun bliver ved med at gå godt, hvis vi træffer nogle modige beslutninger, men nu er gassen gået lidt af den ballon. Citat slut.

Det er jo ærlig snak: Gassen er gået ud af ballonen hos regeringen, man er blevet metaltræt og har tabt modet og retningen – kært barn har mange navne. Her til en start vil jeg egentlig bare høre, om statsministeren er enig med udenrigsministeren i, at gassen er gået ud af ballonen hos regeringen.

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:23

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Kunne vi måske lægge den ironiske distance og underholdningsværdien bare en lille smule til side og så prøve at kigge på den verden, Danmark er en del af? For mig er det ikke noget mysterium, at vi har behov for en regering, der samarbejder hen over midten, og efter

at have hørt indlægget her i dag synes jeg kun, at behovet er blevet endnu større.

Altså, er vi i en situation, hvor vi kan tillade os at bruge en spørgetime til at muntre os? Nordkorea er på vej ind i krigen i Europa; vi ved ikke, hvad der sker i USA efter valget om ganske få timer; Rusland opruster; vi ved, at Rusland er klar til at kunne lave et angreb ind i et NATO-land i løbet af 2 til 5 år; vi står i den sværeste sikkerhedspolitiske situation i mands minde. Samtidig med det har vi en galopperende klimakrise, og Europa taber konkurrenceevne. Så er vi der, hvor man sådan lidt friskfyragtigt lige kan stå og sige, at der ikke rigtig var nogen kriser, og der er nogle meningsmålinger, der er dårlige for nogle andre partier? Det er jo lige gyldigt; vores meningsmålinger er lige gyldige. Vi bliver jo nødt til at have fokus på det, det drejer sig om.

Europa har ikke befundet sig i en sværere situation i min levetid end den, vi befinder os i nu. Det er derfor, vi skal samarbejde, og i al respekt: Gem nu den der retorik lidt til side, og vær med til at løse de opgaver, der er foran os, så vi er sikre på, at vi er med til at levere et Danmark videre, der er stærkere, og at vi gør det, der skal til, for at Europa kan forsvare sig selv.

Så jo, der bliver sagt og der bliver skrevet alt muligt frem og tilbage, men i en verden med splittelse, med mere uro, mere konflikt og mere krig er det da meget godt, at vi i Danmark kan finde ud af at samarbejde med hinanden og turde at være voksne og ansvarlige.

Kl. 13:25

Formanden (Søren Gade):

Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 13:25

Alex Vanopslagh (LA):

Netop en kritisk tid, hvor man har brug for en handlekraftig regering, ville det da være bekymrende, hvis gassen er gået ud af regeringens ballon. Netop i disse kritiske tider er det da vigtigt, at man ved, hvad det er for en retning, og hvad det er for en politik, regeringen står for. Og der synes jeg, at vi igen og igen ser, at statsministeren og udenrigsministeren har vidt forskellige meldinger, også på de store udenrigspolitiske spørgsmål.

Hvis man ringer til udenrigsministeren, får man i forhold til Kina indtryk af, at det vigtigste er, at vi indgår og dyrker strategiske partnerskaber. Ringer man til statsministeren, får man en anden sang, nemlig at vi skal have en skærpet og måske mere kritisk linje over for det kinesiske styre. Hvis man ringer til udenrigsministeren, er der ikke råd til alle de ønsker, der er i regeringen i forhold til at sikre danskernes sikkerhed og opruste forsvaret; det er lidt en anden sang, man får fra statsministeren.

Dertil kan man så lægge, at der uenigheder i forhold til danskerens pensionsalder og hvordan man skal bruge fremtidens råderum. Der er også uenighed internt i regeringen i forhold til tildelingen af statsborgerskaber og det forslag, vi er kommet med fra Liberal Alliances side.

Så undskyld mig, men netop fordi, vi er i en kritisk tid, er det da vigtigt at vide, hvem det er, man skal ringe til, hvis man vil vide, hvad regeringen mener. Er det statsministeren, eller er det udenrigsministeren? For det er jo med jævne mellemrum, at der er nogle åbenlyse uenigheder mellem statsministeren og udenrigsministeren.

Kl. 13:26

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:26

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Vorherre til hest eller bevares – eller hvad man nu må sige i Folketingssalen. Liberal Alliance har været i regering én gang i Dan-

markshistorien, og I kørte det fuldstændig i hegnet. I kunne ikke engang finde ud af at blive enige med hinanden om en finanslovsaf-tale. Så blev der truet med valg, og så blev der truet med det ene og det andet og det tredje. I har været i regering én gang. I kunne ikke stå distancen. I kunne *ikke* stå distancen!

Er der politiske uenigheder mellem udenrigsministeren og mig? Ja, selvfølgelig, og det har der været hele vores liv. Er der nogen, der tror på, at de politiske uenigheder forsvinder, fordi man går i regering sammen? Nej. Er vi uenige om tilbagetrækning og pension? Ja, og det har udenrigsminister hr. Lars Løkke Rasmussen og jeg været hele vores liv. Betyder det, at vi ikke kan sidde i regering sammen? Nej, det gør det ikke. Vi skal nok håndtere de uenigheder, vi har, og vi skal nok drive Danmark fremad.

Men at stå – i en situation, hvor verden er så udfordret, og hvor alle de forkerte pile desværre vender mod Europa – og gøre nogle politiske uenigheder, som der, nuvel, er på nogle centrale områder, men som er håndterbare, til det, der er det altoverskyggende, er jo ikke en rigtig måde at lave politik på.

Det, man gør, når man er i regering og har modsatrettede interesser, er, at man sætter sig ned, og så finder man en løsning, som vi gjorde med den grønne trepart, som vi gjorde med et historisk løn-løft, som ikke er set før i den offentlige sektor, og som vi har gjort med andre ting, som jeg kunne fortsætte med at tale om derudad. Og det har vi i øvrigt tænkt os at blive ved med at gøre.

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):

Jeg vil gøre statsministeren opmærksom på, at vi ikke påkalder os de højere magter her. Med det vil jeg så give ordet til hr. Alex Vanopslagh igen for et sidste spørgsmål.

Kl. 13:28

Alex Vanopslagh (LA):

Jeg ved jo ikke, om det nødvendigvis siger noget godt om regerin-gen, at den klarer det mindre amatøragtigt end Liberal Alliance, da vi var i regering. Det er jo ikke noget, der nødvendigvis siger noget positivt om den her regering.

Jeg synes faktisk, det *er* alvorligt. Når det kommer til sådan noget som positionen over for Kina, har statsministeren i det her svar og i tidligere svar og i de indledende ord i dag markeret en retning og en linje, som jeg i øvrigt er helt enig i, altså i forhold til Kina. Det er en trussel, som vi har undervurderet i Europa. Vi skal ikke være afhængige af kineserne. Men det er nogle helt modsatrettede signaler, man får fra udenrigsministeren.

Amerikanerne skal da vide, hvad man kan regne med i forhold til Danmark. Danskerne skal da vide, hvad man kan regne med i forhold til regeringen i al almindelighed. Vi står netop i en kritisk tid, hvor vi formentlig ser ind i nogle øgede styrkemål fra NATO's side, som vi skal leve op til. Og så har vi en udenrigsminister, der siger: Der er ikke råd til det hele på en gang.

Man kan så læse andre steder i medierne, at regeringen så over-vejer en ny krigsskat for at imødekomme de her udfordringer, og samtidig har man så også et regeringsgrundlag, hvor der er formule-ret et skattestop, så lad os slutte af med det i dag: Kan statsministe-ren garantere, at det skattestop, der er formuleret i regeringsgrundla-get, vil blive respekteret i resten af valgperioden?

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:29

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Spørgeren kan være fuldstændig sikker på, at amerikanerne ikke er et sekund i tvivl om, hvor Danmark står, og det hænger måske

sammen med flere ting. Det kunne selvfølgelig hænge sammen med, at vi er det land, der ligger i front i vores opbakning til Ukraine. Da andre tøvede, tøvede vi ikke, og hvis nogen begynder at vakle, vakler vi ikke.

Det kunne også være, fordi at jeg, modsat borgerlige forgængere i mit embede, der har skåret ned på dansk forsvar, har gjort det modsatte som statsminister – det modsatte! Det handler om de to ting lagt sammen, og nok også – og ja, det vedkender jeg mig gerne – om, at jeg er ret hård på sikkerhedspolitikken. For jeg vil ikke se Europa tabe, jeg vil ikke se Vesten tabe, og jeg vil ikke se demokratiet og friheden tabe, så der er *ingen* i USA, der er i tvivl om, hvor Danmark står. Og så længe jeg er statsminister, kommer vi heller ikke i en situation, hvor nogen er i tvivl om Danmarks position.

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Vi siger tak til hr. Alex Vanopslagh fra Liberal Alliance.

Jeg byder nu velkommen til fru Mona Juul fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:30

Spm. nr. US 4

Mona Juul (KF):

Tak for det. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi også i Det Kon-servative Folkeparti deler ambitionen om en ambitiøs grøn trepart, særligt i forhold til kvælstof. Det skal der ikke herske nogen tvivl om. Vores vandmiljø er akut truet, og det har vi brug for hjælp til.

Nogle andre, der også har akut brug for hjælp, er forældre, der har passet og mistet deres børn. Tro og håb og rigelig med kærlighed er desværre ikke altid nok. Nogle gange er livet bare så barsk og uretfærdigt, at man næsten ikke begriber det. Jeg må sige, at da jeg forleden læste om Malunas hjerteskerende historie i Avisen Dan-mark, tog det mig, for Maluna opgav sit arbejde for at passe sit syge barn. Hun gjorde, hvad enhver forælder ville gøre i samme situation, men desværre mistede hun sin søn Theo. Men fordi Maluna selv valgte at passe og pleje sin søn, opfylder hun nu ikke det såkaldte beskæftigelseskrav, og dermed har hun ikke ret til sorgorlov.

Maluna er ikke alene. Hvert år er der faktisk ca. ti familier, der mister et barn, og som ikke har mulighed for at holde sorgorlov, fordi de ikke lever op til det her beskæftigelseskrav, da de selv har passet og plejet deres døende barn og derfor naturligvis ikke har været på arbejde. Det mener jeg er et åbenlyst hul i loven.

Da vi blev klar over i Det Konservative Folkeparti, at det var sådan, det stillede sig, stillede vi også nogle spørgsmål til ministeren, og vi har også siden fremsat forslag om at hjælpe de her familier til deres sorgorlov. Prisen er halvanden million kroner om året, men regeringen har blankt afvist. Derfor er mit spørgsmål helt simpelt: Hvorfor nægter regeringen at hjælpe de her stakkels familier?

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:32

Statsministeren (Mette Frederiksen):

For det første vil jeg sige som mor, at der ikke er noget mareridt, der er større end tanken om, at man skulle miste sit barn. De her familier har min dybeste, dybeste sympati, og det gælder både i forbindelse med sygdomsforløbet og den forfærdelige situation, det er, i tiden efter man mister et barn. De fleste kommer sig jo aldrig over tabet af et barn. Vi afviser selvfølgelig ikke, at der kan findes en løsning på det her. Jeg tænker, at de fleste gode arbejdsgivere vil finde en vej omkring det her, og er der noget lovgivningsmæssigt,

synes jeg da, at vi skal kigge på det, og det kunne vi jo gøre i finanslovsforhandlingerne.

Der bliver jeg jo så bare nødt til at sige, at jeg simpelt hen ikke forstår – jeg sidder jo ikke med ved forhandlingerne – at man vistnok er mere optaget af, apropos hr. Alex Vanopslagh før, sådan at drille regeringen lidt. Så kommer man, og så går man sammen, og man skal vise noget blåt sammenhold. Det sker jo ved bordet, fru Mona Juul. Hvis nu De Konservative bliver ved forhandlingsbordet og siger, at noget af det vigtigste for dem er en sorgorlov, så er jeg sikker på, at vi kan finde en løsning på det.

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):
Fru Mona Juul.

Kl. 13:33

Mona Juul (KF):

Så hører jeg faktisk statsministeren lægge sig fladt ned og sige, at vi kan finde de halvanden million kroner, for det tror jeg godt vi kan. Der er 30 stk. spindoktorer. Der er masser af millioner kroner, vi kan finde, og lige præcis på det her område ville halvanden million kroner kunne hjælpe ca. ti familier om året. Hører jeg, at statsministeren siger ja til det?

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:33

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg kender af gode grunde ikke teknikken i al lovgivning i vores land. Jeg ved, at det her er en gruppe mennesker, vi skal passe på, for de har passet på deres børn, og de har mistet dem. Vi forhandler meget sjældent en finanslov i Folketingssalen. Som jeg forstår det, er fru Mona Juul på vej væk fra de finanslovsforhandlinger og er mere optaget af et eller andet blåt sammenspil eller modspil – jeg ved ikke, hvad I har gang i i blå blok. Men det er et eller andet parlamentarisk og sikkert også lidt drilleri af regeringen, som man er mere optaget af end at lave en finanslovsaftale. Hvis det her er så vigtigt, som fru Mona Juul i dag siger, det er, så synes jeg, at man skal blive ved bordet, og så synes jeg, at man skal gøre det til et af sine krav ved finanslovsforhandlingerne. Så må vi se derinde, om ikke vi kan finde en løsning på det her.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):
Fru Mona Juul med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:34

Mona Juul (KF):

Vi har i Det Konservative Folkeparti fremsat et beslutningsforslag, der kommer senere på året. Det er jo ved at være længe siden, at vi opdagede det her hul, som vi kalder det, i lovgivningen. Jeg synes på en eller anden måde, at det er meget vigtigt, og at det faktisk taler ind i det, som statsministeren startede med at tale om, nemlig at vi er i en meget udfordret situation i verden.

Men hvad er det så, vi kæmper for? Vi kæmper da for, at vores fællesskab kan tage sig sammen, hjælpe, give en krammer, sørge for, at når vi falder, er der nogen, der griber os, og sørge for, at vi alle sammen står der, når der sker noget, der er så skrækkeligt og så rædselsfuldt. Det har da intet med nogle forhandlinger at gøre. Det har da alt at gøre med, om vi vil finde de 1,5 mio. kr. og hjælpe de cirka ti familier om året, som står i en helt forfærdelig situation. Det må statsministeren kunne svare på uden at skulle blande alt muligt

andet ind i det. Vil den her regering finde 1,5 mio. kr. og hjælpe de ti mennesker om året, der bl.a. er Maluna – ja eller nej?

Kl. 13:35

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:35

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Men selv om fru Mona Juul ynder at fortælle historien om, at fru Mona Juul er helt ny i politik og ikke er underlagt de samme restriktioner og regler, som vi andre er, og i øvrigt også er, må jeg forstå, så rig, at fru Mona Juul kan forlade politik med det samme, så ved fru Mona Juul jo godt, at det er i finansloven, vi tilrettelægger vores økonomiske politik.

Man leder ikke et land på beslutningsforslag; man leder et land ved at tage ansvar. Og der, hvor man tager ansvar i dansk politik, er ikke ved at have en råbekonkurrence. Det er ved at gå ind til forhandlingsbordet og blive der og skabe de resultater. Det er, ligegyldigt om det er den grønne trepart, om vi taler danskernes drikkevand, om vi taler et kommende forsvarsforlig, eller om vi taler om en gruppe mennesker, som står i den – sådan tror jeg vi alle sammen har det – sværest tænkelige situation, man kan som forældre.

Men politik skabes nu engang der, hvor politik skabes. Det er ikke i Folketingssalen. Det er slet ikke i aviserne. Det er inde ved forhandlingsbordet. Så hvis det her er så vigtigt, som fru Mona Juul siger, må fru Mona Juul jo blive ved bordet og kæmpe for de her mennesker, ikke bare i ord og retorik, men i rigtig handling. (*Mona Juul (KF):* Så det var et nej).

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Mona Juul fra Det Konservative Folkeparti, og jeg byder nu velkommen til hr. Morten Messerschmidt fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:36

Spm. nr. US 5

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg må indrømme, at jeg synes, at det her er en pinlig omgang fra statsministeren. I Folketingets dagsorden står der spørgetime. Så møder mine kollegaer frem og stiller fuldstændig legitime spørgsmål ud fra en bekymring for landområderne og andre spørgsmål, som danskerne rundtomkring taler om, og så kommer statsministeren med en skældudtale om, at vi ikke taler om det samme som hende. Hvad er det her efterhånden for et pseudodemokrati, statsministeren er ved at indlulle os i? Hvorfor må man ikke stille spørgsmål om de fuldstændig legitime ting, mine kollegaer spurgte til, uden at få en bandbulle om, at man ikke tager truslen fra Rusland, truslen fra Mellemosten, truslen fra Kina alvorligt? Hvad i alverden bilder statsministeren sig ind?

Må jeg i den forbindelse minde om, at det er hende og hendes parti, som har bragt Vesten eller været med til at bringe Vesten i den uorden, som vi befinder os i i dag. Der er ikke et eneste tidspunkt i EU, hvor Socialdemokratiet ikke har været toneangivende og har bakket op om den Kommission, det budget, det flertal, der er. Hvor var Socialdemokratiet, da Putin gik ind i Krim? Hvor var Socialdemokratiet, da Putin gik ind i Georgien? Jo, så er det rigtigt, at man er vågnet nu, efter at vi igennem årtier har advaret mod doktrinen fra Francis Fukuyama om, at hvis bare folk bliver rige, så bliver de også demokratiske og liberale. Hvem har ansvaret for, at Iran har vokset sig stærkt? Det har Socialdemokratiet i Danmark og hele den liberale bevægelse i Vesten, der har lempet sanktionerne. Hvem har ansvaret for, at Kina i dag kan funde Putin? Det har Socialdemokratiet og

hele den liberale tankegang, der gjorde, at man troede, at bare de kom med i WTO, bare de kom med ind i frihandelen, så blev de også demokrater. Det gjorde de ikke.

Med al respekt, statsminister, var det os, der advarede statsministeren og alle de andre liberale, som ikke så, hvad det var for en verdensorden, der var ved at åbne sig efter 1989. Men at statsministeren ikke alene tager patent på alt det, hvor hendes parti ellers har taget fejl i 20 år, men ovenikøbet tillader sig at sætte mine kollegaer på plads, fordi de stiller legitime spørgsmål i det, der i forretningsordenen hedder en spørgetime, er simpelt hen ikke en statsminister værdigt.

Kl. 13:39

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:39

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der ramte vi lige en øm tå i blå blok. Det tror jeg vi gjorde. Ellers ville man vel ikke fremvise og opvise det, vi lige har set her. Jeg tror, at situationen er den, at de blå partier har sat sig ned og spurgt: Hvordan kan vi drille regeringen, uagtet hvad der måtte ske ude i vores verden? Det kan man bl.a. gøre ved at lave et forløb omkring finanslovsforhandlingerne, hvor man ikke har tænkt sig at sætte sig ind til bordet. Det var sådan set bare det, jeg talte om.

For jeg tror godt, vi kan blive enige i Folketinget om sorgorlov til familier. Jeg tror godt, vi kan blive enige om klimapolitikken. Jeg tror godt, vi kan blive enige om at ville have mere vedvarende energi. Jeg tror godt, vi kan blive enige om en kinapolitik, ligesom jeg tror, vi kan blive enige om at fortsætte vores støtte til Ukraine. Men det kræver jo, at partierne vil tage ansvar, og lige nu er de blå partier på nogle områder ved at bevæge sig væk fra ansvaret, væk fra aftalerne.

Er der begået fejltagelser historisk i udenrigspolitikken? Ja. Det må man sige at alle partier og alle skiftende regeringer nok har en del af ansvaret for. Kan vi rette op på alt? Det ved jeg ikke om vi kan, men vi kan i hvert fald indtage den rolle og påtage os den opgave, jeg synes Danmark skylder at påtage sig i den situation, vi står i. Det er derfor, jeg og regeringen er fortalere for at ligge i front, hvad angår hjælpen til Ukraine, og vi ryster ikke på hånden, som kræfter i Dansk Folkeparti opfordrer os til at gøre. Vi kommer til at fortsætte vores forsvar for Europa og for Danmark. Det er derfor, vi er i gang med en oprustning af dansk forsvar, og vi står vagt om de alliancer, som er de vestlige. Det vil sige NATO, men det vil også sige EU. For man kan ikke holde den der tale, hvor alt i øvrigt ikke var helt historisk korrekt, og samtidig underminere det vestlige sammenhold og dermed gøre det ærinde, Rusland og Putin har, så meget lettere, som Dansk Folkeparti gør.

Kl. 13:40

Formanden (Søren Gade):
Hr. Morten Messerschmidt.

Kl. 13:40

Morten Messerschmidt (DF):

Jamen er det ikke mageløst – er det ikke mageløst? Det er jo spin og retorik på et niveau, man ikke har set siden Jacob Haugaard. Altså, når vi i blå blok eller i oppositionen, for det er jo begge oppositionsfløjene, stiller kritiske spørgsmål, så er det drilleri; uha, så handler det om, at vi i en tid, hvor vi er truet af Putin og Kina og Iran, hvad vi givetvis er, fuldstændig utidigt stiller spørgsmål til den åbenlyse uenighed, der er internt i regeringen, fordi statsministeren har en udenrigsminister, som hellere selv vil være statsminister i stedet for statsministeren. Det kan statsministeren sige. Men når jeg så stiller et spørgsmål, hvad er det så? Så er det blå bloks drillerier.

Jamen altså, jeg håber virkelig, at pressens repræsentanter får taget notater, for det her er da et spil ud over det sædvanlige.

Så vil jeg gerne høre, hvad det egentlig var i min udlægning af den verdenshistorie, som vi har gennemlevet – på hver vores side, må man sige – der var forkert. Er det ikke rigtigt, at Socialdemokratiet og hele den liberale verden tog fejl af Putin, tog fejl af Iran, tog fejl af Kina og tog fejl af samtlige de her autokratier rundt om i verden, mens Dansk Folkeparti advarede om, at når I gjorde dem stærke ved at lukke dem ind i WTO og alle mulige andre internationale organisationer, så satte I ulven til at vogte får?

Kl. 13:42

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:42

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at vi har undervurderet, hvad det var, vi stod over for, og det fortsatte jo langt, langt, langt ind i nyere tid. (*Morten Messerschmidt (DF)*: Det må man sige). Jeg er ikke enig i, at det at have et internationalt samarbejde er den forkerte vej at gå. Men det er indholdet af samarbejdet, og det er vores evne og vores vilje til at træffe de nødvendige beslutninger i det samarbejde, der er afgørende for, om det kan fungere.

Så tror jeg, at spørgeren har ret i, at udenrigsministeren gerne vil være statsminister. Det er jeg pinligt bevidst om at udenrigsministeren rigtig gerne vil, men nu er det nu engang mig, der er statsminister, og det har jeg tænkt mig at blive ved med at være i den her valgperiode, og jeg vil også forsøge at blive genvalgt derefter.

Kl. 13:42

Formanden (Søren Gade):

Morten Messerschmidt med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:42

Morten Messerschmidt (DF):

Se, så kan det jo være, at det slutter helt salomonisk, for nu kommer vi ind på et område, hvor statsministeren og jeg er rørende enige, nemlig om, at udenrigsministeren ikke skal være statsminister; han skal faktisk slet ikke være minister! Og det kunne jo være, at vi kunne hjælpes ad om det.

Nå, jeg synes, det her tjener til, at statsministeren måske overvejer lidt, hvad det egentlig er, hun vil med de her spørgetimer i Folketinget. For det giver ikke nogen mening, at vi oppositionspolitikere forventes at danse efter statsministerens pibe. Vi kommer med sager, som vi hver især går op i, hvad enten det handler om solceller, sorgordning, klima, Kina eller vedvarende energi. Ingen kan sige, at det ikke er relevant, og at man skal have skældud for at komme og bede om statsministerens holdning til den slags ting og få at vide, at man ikke tager verdenssituationen alvorligt. Det er ikke en statsminister værdigt.

Jeg har ikke flere spørgsmål. Jeg synes bare, det her tjener til eftertanke. Det må det også gøre for statsministeren. Tak, formand.

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:43

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg synes, det er en meget god politisk debat, vi har i dag, og vi bliver jo også nødt til at kunne diskutere tingene meget direkte med hinanden. Jeg skal nok svare på de spørgsmål, jeg får, men jeg bliver også nødt til at sige, at hvis man ikke ønsker så meget vedvarende energi, har det jo en konsekvens; man kan jo ikke både stå at sige, at

man vil være fri af Ruslands fossile brændstoffer, og samtidig med det sige: Hm, det er ikke sikkert, at Danmark skal eksportere grøn energi ud over vores landegrænser. Hvis man går op i sorgorlov, som jeg synes er en ædel sag, så synes jeg, at man skal blive i finanslovsforhandlingerne. Og jeg synes, at det er lige frisk fyr-agtigt nok at bruge al sin taletid på noget, der mest af alt er politisk drilleri, i stedet for at gå ind i opgaven.

Men jeg vil bekræfte her til sidst, at vi er enige om, at den nuværende udenrigsminister ikke skal være statsminister igen. (*Morten Messerschmidt* (DF): Happy ending).

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til hr. Morten Messerschmidt

Jeg byder velkommen til hr. Martin Lidegaard fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:44

Spm. nr. US 6

Martin Lidegaard (RV):

Tak. For godt et halvt år siden fik jeg en reprimande af Folketingets formand, fordi jeg havde været til begravelsen af Vejle Fjord og kom til at tage et glas med vand med fra Vejle Fjord - som var stendød; der var ikke noget liv. Det må man ikke i Folketingssalen, og det vil jeg hermed gerne offentligt beklage. Jeg har også ladet det blive uden for døren i dag af samme grund.

Så skete der jo det, at statsministeren tog ud at sejle en tur i sommer på Vejle Fjord. Der er blevet lavet nogle akutindsatser for Vejle Fjord, som vi er rigtig glade for, og nu er vi så i gang med at forhandle det, som statsministeren har betegnet som en historisk generationskontrakt, nemlig den grønne trepart. Men det, som min gode kollega fru Pia Olsen Dyhr spurgte om før, var, at der i den aftale, altså den grønne trepart, jo ikke var aftalt, hvilket ambitionsniveau man skulle have for indsatsen.

Så er der efterfølgende kommet tre scenarier for den opfølgning på den gamle landbrugsaftale, vi havde, hvor man kunne vælge tre niveauer: scenarie 1, 2 eller 3. Og bare for Vejle Fjord er forskellen på at tage scenarie 3, som regeringen nu foreslår, 50 t ekstra kvælstof i Vejle Fjord, hvorimod det scenarie 1, som vi andre – SF, Konservative, Radikale Venstre og andre gode kræfter – gerne vil have, altså er 50 t mindre bare i Vejle Fjord.

Det, vi står tilbage med, er, at hvis man gerne vil lave en historisk aftale her – og det har ikke noget med den grønne trepart at gøre; det er jo regeringens politik – kunne vi så ikke få et lidt højere ambitionsniveau, sådan at vi rent faktisk får lavet den oprydning i udledningen af kvælstof, som der skal til?

Det samme kunne jeg spørge om, i forhold til at vi jo har landbrugsaftalen. Vi vil gerne bygge oven på den landbrugsaftale, og det vil den grønne trepart også gerne. Regeringen siger: Ahr, lad os nu bare erstatte landbrugsaftalen og glemme de mål, vi lavede for 3 år siden. Så det er jo ikke nogle detaljer på kvælstofområdet, vi diskuterer her; ellers stod vi heller ikke, hvor vi gør i forhandlingerne. Men det, der forundrer mig, er, at regeringen – og det har jo intet at gøre med parterne – er uenige om det her spørgsmål. Det er et politisk valg, hvor højt vi sætter barren for at redde det danske havmiljø, og kan man forestille sig, at regeringen gik i tænkeboks og overvejede, om ikke det var rigtigt at tage det scenarie, som alle forskere anbefaler, scenarie 1?

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Men mest af alt – og det er med en vis risiko for, at jeg gentager mig selv – håber jeg jo på, at der snart lander en politisk aftale, som bygger oven på den grønne trepart, som vi indgik for sommer. Og jeg har det selv sådan, at det arbejde, der er blevet lavet der, var så godt – og det, der er forhandlet frem i den grønne trepart, er i øvrigt langt bedre end noget andet, jeg kan huske vi har lavet politisk på det grønne område – at jeg tænkte, for det er sådan, jeg selv har det: Okay, det, de er nået frem til, er så godt, at det kan jeg sætte min underskrift under.

Og så vil jeg egentlig hellere bruge kræfterne nu på at få det til at virke ude i virkeligheden. For lige nu taber vi jo også noget tid. Der er fastsat nogle ret skrappe tidskrav i den grønne trepart. Vi har rigtig, rigtig travlt, for vi er bagefter. Det er jo mange, mange regeringer, og det er mange, mange flertal her i Folketinget, der ikke har løftet opgaven med at passe ordentligt på vores drikkevand. Det gode er, at nu vi enige om, at vi gerne vil gøre mere i fremtiden. Så jeg håber jo på, at vi får den grønne trepart ud at virke, at vi begynder at købe det land, udtage det, få plantet den skov, få det omlagt til biodiversitet og få stoppet den store kvælstofudledning. Så det er sådan, mit temperament er.

Jeg synes, vi har brugt alt for meget tid på at gøre det forkerte på naturområdet. Nu har vi muligheden for at gøre det rigtige. Og så er det klart, at der selvfølgelig altid vil være hjørner – og jeg siger ikke, at det med scenarier er en detalje – hvor man ikke er helt enige. Jeg synes bare, at den grønne trepart er så stærk, at den burde vi kunne blive enige om nu.

Kl. 13:48

Formanden (Søren Gade):

Hr. Martin Lidegaard.

Kl. 13:48

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne gøre det helt klart, at vi i Radikale Venstre drømmer om, at den grønne trepart bliver realiseret. Det er en fantastisk flot vision, og det er også vores egen, ligesom andre partier har været inde på at det er, at tage 400.000 ha land ud. Det er en flot vision. Men derfor skulle den også gerne blive til virkelighed. Hvis det skal ske, er der noget i, hvilke virkemidler vi tager i brug, og hvilket ambitionsniveau vi fastsætter.

Så lad mig prøve at spørge sådan lidt mere direkte: Er vi ikke enige om, at vi bliver nødt til at sikre os, at vi de næste 2 år – altså i 2025 og 2026 – ender med at få en lavere kvælstofudledning, altså en *lavere* kvælstofudledning og ikke en *højere* kvælstofudledning, end hvis vi laver en politisk aftale nu? Vi *har* jo en politisk aftale, hvor der står, at vi gør sådan og sådan, hvis ikke der kommer noget andet. Så hvis vi bare kan have det sigtepunkt i forhandlingerne, at der helst skulle komme mindre kvælstof ud i hovedet på fiskene og faunaen og fjordene end mere kvælstof både i 2025, 2026 og årene frem, og hvis statsministeren kunne give den indikation i dag, så ville det være guidende for nogle forhandlinger, som netop sigter mod det fra vores side i hvert fald.

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:49

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Men forstå mig ret: Den grønne trepart er jo meget større, end hvad der sker de næste par år. Det er jo det, der gør den grønne trepart så stærk, altså at det netop ikke handler om, hvad der sker lige nu eller

næste år eller næste år igen, for alle her i Folketinget ved, at vi ikke kommer til at rette op på alle problemerne inden for de næste par år. Det er derfor, den grønne trepart har et langt sigte – et *langt sigte* – og det er både i forhold til udtagning af jord og opkøb til plantning af skov og i forhold til mindre kvælstof. Det er jo det hele, der er inkluderet, og der er en reel fremtidssikring af den danske natur. Så jeg er ikke først og fremmest optaget af, hvad der sker lige her og nu. Jeg er optaget af, at vi får den grønne trepart i hus med alt, hvad det indebærer. Og så er jeg optaget af, at vi kommer i gang med at få det til at virke. Og vi er meget, meget tæt på at være bagefter tidsplanen, fordi det er et kæmpe arbejde, der skal udføres lokalt, for at de rigtige jorder bliver opkøbt og vi får lavet alle de forandringer af vores natur, som vi gerne vil.

Så jeg synes faktisk, det er et lidt forkert sigte at være optaget af, hvad der primært sker her og nu, i stedet for at se, hvad der er muligt i den virkelighed – for det her er jo ikke kun en vision, det er jo en virkelighed – vi har skabt.

Kl. 13:50

Formanden (Søren Gade):

Hr. Martin Lidegaard med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:50

Martin Lidegaard (RV):

Der må jeg bare sige, at hvis vi skal nå at være i mål med EU's vandrammedirektiv og god vandkvalitet i 2027, er det ikke ligegyldigt, hvad der sker i 2025 og 2026. Hvis der kommer endnu mere kvælstof ud end i år og sidste år, bliver det umuligt at nå den gode økologiske vandkvalitet. Jeg er da enig i de langsigtede perspektiver, men jeg er ikke enig i, at der ikke skal tempo på, for det skal der, og der skal også ske noget i 2025 og 2026.

Det gælder i øvrigt også gas. Jeg var glad for det, statsministeren sagde om at gøre os fri for russisk gas. Men hvor er vores havvindstrategi efter 2030? Hvor er strategien for udfasning af gas? Hvor er strategien for mere vedvarende energi på land? Hvor er power-to-x-strategien fra regeringens side? Det er også noget, der haster, men som vi ikke ser ske, desværre.

Jeg tror faktisk, jeg er enig med statsministeren på rigtig mange leder og kanter i de grønne visioner, men vi er ikke enige om, hvor hurtigt det skal gå, og vi er ikke enige om det med kvælstof, for det kræver altså også, at der faktisk sker en reel forandring med hensyn til kvælstof, mindre gas, mere vedvarende energi. Det står stille med det danske gasforbrug i øjeblikket, men det burde jo gå ned også næste år og næste år igen.

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:52

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Jeg sagde ikke, det er ligegyldigt, hvad der sker de næste par år. Jeg har jo set rigtig mange landbrugsaftaler, og jeg har også set rigtig meget, der ikke er blevet realiseret. Jeg har også set nogle få andre steder på jordkloden, hvor man har talt om en CO₂-afgift på landbruget, men hvor det ikke er blevet til noget. Så ser jeg en grøn trepart, der vil kunne meget mere end noget andet, vi har rørt ved omkring landbrug og natur i Danmark. Jeg synes bare, at perspektivet i det er så meget større, end hvad der sker lige de næste par år. Det betyder ikke, at det er ligegyldigt. Jeg synes bare, perspektivet i det andet er langt, langt større, og jeg håber, det er det, vi holder fast i, for det er mange års forsømmelse, vi er i gang med at rette op på. Og det tror jeg vi kan gøre i fællesskab med den grønne trepart, men det kræver, at vi gør den til virkelighed nu.

Kl. 13:52

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Vi siger tak til hr. Martin Lidegaard fra Radikale Venstre.

Jeg byder nu velkommen til fru Franciska Rosenkilde fra Alternativet.

Kl. 13:53

Spm. nr. US 7

Franciska Rosenkilde (ALT):

I august sejlede statsministeren ud i Vejle Fjord sammen med »Bonderøven«, miljøministeren og et par kameraer for at sætte fokus på de massive problemer, der findes i det danske vandmiljø. Problemerne har ophobet sig, fordi skiftende regeringer og miljøministre gennem årtier har tøvet med at tage de nødvendige politiske beslutninger om at få nedbragt landbrugets massive udledninger af kvælstof i den danske natur. Tilbage i Vejle lød der fra miljøministeren for rullende kameraer noget i retning af, at nu skal vi have sat en prop i og lukke mindre kvælstof ud, for det kvæler jo livet i Vejle Fjord. Og det er jeg meget enig i.

Mange vil huske, at Vejle Kommune i 70 timer trak et kamera hen over bunden af fjorden, og man mødte én fisk. Mange vil vide, at 70 pct. af det udledte kvælstof kommer fra landbruget. Så ja, proppen skal sættes i. Men nu kan vi så forstå fra forhandlingerne om den grønne trepart, at regeringen vil sænke ambitionsniveauet, at regeringen nu har spillet ud med, at kvælstofindsatsen i den grønne trepart skal være mindre ambitiøs end i den seneste landbrugsaftale fra 2021. Det ryster mig ærlig talt temmelig meget at finde ud af det, og derfor vil jeg spørge statsministeren, om det virkelig er regeringens ambitionsniveau.

Kl. 13:54

Formanden (Søren Gade):

Statsministeren.

Kl. 13:54

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Spørgeren siger, at jeg var ude at sejle med Bonderøven, miljøministeren og nogle kameraer, men glemmer nogle af dem, der var allervigtigst på den sejlur. Det er dem, der faktisk arbejder med fjorden i Vejle; det er dem, der er der og er i gang med at udbedre nogle af de skader, der er blevet påført. Det er lige fra at få udplantet ålegræs, til at arbejde med muslinger og til i det hele taget at sørge for et bedre vandmiljø. Jeg synes måske, at det er en vigtig pointe, for det jo ikke er sådan, at der ikke pågår arbejde rundt omkring i Danmark, der får os i en bedre retning. Der er masser af mennesker, der er engageret i at gøre Danmark grønnere og få skabt de rigtige klimaaløsninger.

Nej, det er ikke rigtigt, at vi har et ønske om at sænke ambitionsniveauet, for så havde vi ikke lavet den grønne trepart. Den grønne trepart er unik. Den er unik. Der er intet andet land i verden end Danmark, der har kunnet lave den. Jeg bliver nødt til sige, at det altså ikke er takket være Alternativet. Det er takket være nogle andre gode kræfter, at den grønne trepart er kommet på plads. Jeg synes, det ville være ærgerligt, hvis der var et entydigt fokus på den gamle landbrugsaftale, som jo ikke var god nok. Hvis den gamle landbrugsaftale havde været god nok, havde vi ikke haft de problemer, vi har, ligesom med alle mulige andre landbrugsaftaler, og så havde der heller ikke været behov for en grøn trepart.

Det er jo, fordi vi ønsker at gøre spillepladen meget større, have mange flere brikker, vi kan rykke med, og skabe nogle grundlæggende, egentlige, ægte forandringer, og det tror jeg ikke at man får, hvis man kun har et fokus på et bestemt år eller et andet år. Det tror jeg

at man får med det, der er sket i den tredje grønne trepart, nemlig at vi reelt ændrer danmarkskortet, får meget mere natur og får flyttet landbrugsproduktioner væk fra de områder, hvor miljøbelastningen er for stor, bare for at nævne et par eksempler.

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):
Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 13:56

Franciska Rosenkilde (ALT):

Det, der bliver påpeget her, er jo ikke problemer med treparten. Dem er der rigeligt af. Problemet er, at regeringen spiller ud med et scenarie, der simpelt hen er mindre ambitiøst.

Men nu har jeg et andet spørgsmål, som også rummer en stor fortvivelse, og det er nemlig, fordi krigen i Gaza fortsætter. Langt flere end 40.000 palæstinensere er blevet dræbt og deriblandt flere end 11.000 børn. Flere børn er blevet dræbt i Gaza end i en tilsvarende periode i nogen anden konflikt de seneste to årtier. Netanyahu har på intet tidspunkt vist interesse for reel våbenhvile, ej heller for nogen former for nedskalering af konflikten. Han lytter ikke, hverken til FN eller EU. Samtidig fortsætter danske virksomheder med at levere våben til Israel, og på den måde er vi jo med til at bidrage. Så hvorfor sætter regeringen ikke en stopper for, at danske virksomheder bidrager med våben til folkemordet i Gaza?

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:57

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Der bliver sagt mange ting i det her indlæg, som kan diskuteres, og jeg vil have mig frabedt enhver påstand om, at Danmark bidrager til folkemord noget som helst sted på jordkloden. Jeg vil til gengæld gerne forsvare Israels ret til at forsvare sig selv mod terrororganisationer, og det er ligegyldigt, om det er Hamas, om det er Hizbollah, eller om det er det Iran, som er i gang med at angribe ind i Israel via terrororganisationen, og som i øvrigt også er en trussel mod Danmark, ligesom jeg til enhver tid vil stå op for de civile ofre og insistere på, at der skal mere nødhjælp ind i Gaza, og at der i hele taget skal være en bedre beskyttelse af alle civile, men selvfølgelig især børnene. Men jeg vil gerne have mig frabedt de der påstande, som ikke er rigtige. Der er altid en restriktiv tilgang til våbeneksport fra Danmark, og det gælder i særdeleshed, når der er en konflikt som den, vi ser netop nu, men de der påstande om folkemord og Danmarks deltagelse i det vil jeg gerne have mig frabedt.

Kl. 13:58

Formanden (Søren Gade):
Fru Franciska Rosenkilde.

Kl. 13:58

Franciska Rosenkilde (ALT):

Men vi er vel enige om, at der er dansk våbentechnologi, der bidrager til det israelske militærs våben?

Når det så er sagt, slutter jeg af med et spørgsmål fra et af Alternativets medlemmer, som hedder Michael Madvig. Han spørger:

I et åbent brev har en række førende klimaforskere skrevet til Nordisk Ministerråd. I brevet gør forskerne det klart, at der er en overhængende risiko for, at golfstrømmen kollapse, muligvis allerede inden for kommende årtier, dvs. måske allerede inden for et overskueligt antal valgperioder. Hvis det sker, vil det have katastrofale konsekvenser, også for de nordiske lande. Det kan betyde, at her bliver så koldt, at det vil være fuldstændig umuligt at drive

landbrug, som det gøres i dag, for bare at nævne en af de potentielle konsekvenser. Hvordan tænker statsministeren brevet og budskabet fra klimaforskerne vil få indflydelse på den danske klimapolitik?

Kl. 13:59

Formanden (Søren Gade):
Statsministeren.

Kl. 13:59

Statsministeren (Mette Frederiksen):

Her kommer vi så lige lidt tættere på hinanden igen, for jeg er meget enig med Alternativet og spørgeren i, at klimakrisen skal tages meget alvorligt, og det gør vi jo også fra dansk side. Det er vel få lande, der har leveret lige så meget på sine egne reduktioner som det, vi er i gang med i Danmark. Jeg er rigtig glad for, at alt tyder på, at vi når vores 2025-mål, selv om mange undervejs sagde, at det ikke er sikkert, I kommer i mål med det. Alt tyder på, at vi også kommer i mål med vores 2030-målsætning. Det er rigtig, rigtig positivt, og det er der også mange der har sagt vi nok ikke ville gøre.

Vi gør det her på en måde, som der er opbakning til i vores befolkning, og det er jo bare en særlig dansk styrke. Hvor man mange andre steder splittes, også på den grønne dagsorden, går vi i Danmark sammen, fordi det er lykkedes os at skabe rigtig mange arbejdspladser i den grønne omstilling og det er lykkedes os at gøre det på en måde, som er rimelig og socialt balanceret. Det vil være min opfordring fremadrettet både til mine nordiske kolleger, til forskerne og til alle andre, at vi gør det her på vores særlige danske måde, hvor vi har høje ambitioner, og hvor vi når dem, men hvor vi gør det på en måde, så vi tager hensyn til de mennesker, vi har i vores land, og ikke lader os splitte og ikke lader uligheden stige eksplosivt.

Kl. 14:00

Formanden (Søren Gade):

Vi siger tak til fru Franciska Rosenkilde fra Alternativet og tak til statsministeren.

Det afslutter spørgetimen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 8: Forespørgsel til justitsministeren og indenrigs- og sundhedsministeren om opioider.

Af Mette Thiesen (DF) og Peter Kofod (DF).
(Anmeldelse 01.11.2024).

Kl. 14:00

Formanden (Søren Gade):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 58: Forslag til lov om ændring af straffeloven, militær straffelov og retsplejeloven og om ophævelse af lov om straf for folkedrab og

lov om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt. (Visse internationale forbrydelser).

Af justitsministeren (Peter Hummelgaard).
(Fremsættelse 23.10.2024).

Kl. 14:01

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Bjørn Brandenburg fra Socialdemokratiet.

Kl. 14:01

Forhandling

(Ordfører)

Bjørn Brandenburg (S):

Tak for det. Det er et vigtigt lovforslag, vi nu skal behandle, for det er et lovforslag, som indfører straffebestemmelser, som selvstændigt kriminaliserer forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Som vores regler ser ud i dag, kan vi sådan set langt hen ad vejen godt strafforfølge for de meget alvorlige forhold, men vi har ikke selvstændige straffebestemmelser, der dækker. Tilbage i marts 2023 behandlede vi så et beslutningsforslag fra SF om at kriminalisere internationale forbrydelser i dansk ret. Det endte med et bredt flertal for, at vi skal have selvstændige straffebestemmelser. På den baggrund nedsatte regeringen Krigsforbrydelsesudvalget. Det udvalg afgav i juni en betænkning og et lovudkast, som er det, der ligger til grund for det lovforslag, vi behandler her i dag.

Med de her lovændringer får vi et helt nyt kapitel 13 a om visse internationale forbrydelser i straffeloven, og det kapitel indeholder selvfølgelig selvstændige straffebestemmelser om aggressionsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Det er ændringer, som vi i Socialdemokratiet kan bakke fuldt op om. Vi står i en tid, hvor krigen i Ukraine har gjort det klart, hvor vigtig den internationale retsorden er. Ruslands brutale aggression og de uhyrlige forbrydelser, der finder sted, kræver et stærkt grundlag at stå på, både internationalt og i Danmark. Ved at styrke vores eget strafferetlige værn, sender vi et utvetydigt signal om, at Danmark vil beskytte den internationale retsorden og sikre retfærdighed, så ingen kan slippe af sted med at begå så afskyelige forbrydelser, uden at det har konsekvenser. Tak for ordet.

Kl. 14:02

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Bjørn Brandenburg fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre.

Kl. 14:03

Forhandling

(Ordfører)

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for det. Venstres retsordfører er desværre forhindret i at være til stede i Folketingssalen i dag, så jeg holder talen på hans vegne. Med lovforslaget her foreslås det at indføre et nyt kapitel i straffeloven om visse internationale forbrydelser.

Her foreslås bl.a., at forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur kriminaliseres selvstændigt. Det er gerninger, der i dag er strafbare i Danmark efter straffelovens almindelige bestemmelser om f.eks. drab og vold. For en selvstændig kriminalisering taler, at vi tydeligt viser, at de her forbrydelser er helt uacceptable, og at vi fjerner enhver tvivl om, hvorvidt gerningerne er strafbare efter dansk lov.

Med forslaget lægges der også op til at ratificere de dele af Den Internationale Straffedomstols statut, vi endnu ikke har ratificeret i Danmark, herunder aggressionsforbrydelsen i statuten, som det jo i lyset af bl.a. Ruslands invasion af Ukraine er helt oplagt at vi får tilsluttet os.

Vi har tidligere drøftet en selvstændig kriminalisering af visse internationale forbrydelser, da vi behandlede et beslutningsforslag om emnet fra Socialistisk Folkeparti sidste år. Som Venstres ordfører dengang redegjorde for ved førstebehandlingen af det beslutningsforslag, støtter vi op om intentionen i en selvstændig kriminalisering. For at få afklaret de tekniske, juridiske detaljer, bl.a. om, hvordan paragrafferne skulle formuleres, og i hvilken lov de skulle indgå, tilsluttede vi os den daværende regerings plan om at nedsætte et udvalg, der skulle udarbejde en konkret model.

Derfor var vi også en del af det brede flertal, der sidste år afgav beretning i forlængelse af beslutningsforslaget fra Socialistisk Folkeparti. Siden er Krigsforbrydelsesudvalget så kommet med sin betænkning, der er mundet ud i det lovforslag, der er kommet her i dag, hvilket vi synes er rigtig fornuftigt, og vi synes også, det har været en fornuftig proces i forhold til at få den rigtige kvalitet i lovforslaget. Af de grunde støtter vi op om lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Christoffer Aagaard Melson fra Venstre, og jeg byder nu velkommen til fru Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:05

(Ordfører)

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for det, formand. L 58, som vi behandler i dag, er om ændringer i flere forskellige love, bl.a. straffeloven, militær straffelov, retsplejeloven og flere andre. Lovforslaget har til formål at indføre specifikke straffebestemmelser i dansk lov for forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur, som allerede delvis er dækket af den nuværende lovgivning, men ikke som selvstændige forbrydelser.

Det har også til formål at overføre bestemmelserne om folkedrab fra den eksisterende folkedrabslov til et nyt kapitel i straffeloven, så alle de internationale forbrydelser, som er omfattet af Den Internationale Straffedomstols statut samles ét sted, og det skal også flytte loven om beskyttelse af kulturværdier under væbnet konflikt til det nye kapitel i straffeloven.

Som det også er nævnt tidligere, er lovforslaget en opfølgning fra B 27, som SF fremsatte i februar 2023, og som et bredt flertal, inklusive regeringen, lavede en beretning om, og med situationen med krigen i Ukraine og Ruslands aggression mod landet hører det jo også med til det, at vi har fornyede overvejelser om, hvordan Danmark skal håndtere internationale forbrydelser. Det foreslås også at ændre retsplejeloven, så bestemmelser om advokatbeskikkelse, videoafhøring og hemmelige ransagninger også kan anvendes i sager om internationale forbrydelser.

Med den situation, vi har i Europa, og med krigen i Ukraine som et tragisk eksempel er det vigtigt, at vi har den rigtige lovgivning, som kan bidrage til, at krigsforbrydere bliver holdt ansvarlige, og derfor synes vi også i Danmarksdemokraterne, at de her ændringer bidrager til, at Danmark lever op til sine internationale forpligtelser, og vi støtter derfor forslaget.

Kl. 14:07

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Betina Kastbjerg fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:07

(Ordfører)

Serdal Benli (SF):

Tak for det. Det er rigtigt, at SF har været bannerførere for det her forslag – med det beslutningsforslag, som vores retsordfører, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, sådan set stod i spidsen for. Hun kunne desværre ikke være her i dag, så det er mig, der er fungerende retsordfører i dag og derfor fremfører SF's standpunkt i forhold til førstebehandlingen af lovforslag L 58.

Ruslands ulovlige og helt afskyelige angrebskrig mod Ukraine har snart været i 3 år. Det var bl.a. den krig, der tilbage i februar 2023 fik SF til at foreslå en styrket dansk lovgivning mod krigsforbrydelser og krigsforbrydere gennem en særskilt kriminalisering af tortur, krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i dansk straffet. Der var i offentligheden rejst tvivl om, hvorvidt alle alvorlige krigsforbrydelser var dækket, og om de var dækket godt nok i dansk lovgivning. Og samtidig kunne vi konstatere, at Italien og Danmark stak ud som eneste lande i Europa, der ikke har en særskilt kriminalisering af de her alvorlige krigsforbrydelser skrevet ind i deres lovgivning.

Der var heldigvis flertal for SF's forslag i Folketinget, og i dag behandler vi så det lovforslag, der er blevet til som følge af SF's forslag og den grundige udredning fra Krigsforbryderudvalget, vi står med. Udvalgets arbejde har bekræftet, at der var god brug for at få opdateret dansk lovgivning om krigsforbrydelser. Under debatten har man jo kunnet få det indtryk, at den danske lovgivning allerede var fin, og at det nok mest var kosmetisk, hvis der skulle ændres noget, men her har det så vist sig, at vi havde ret i, at der var plads til forbedringer.

Under krigen i Ukraine har der været gentagne rapporter om voldtægt, tortur og henrettelser og andre krigsforbrydelser mod civile begået af russiske soldater og russiskkontrollerede lejesoldater fra den såkaldte Wagnergruppe. Dem skal vi selvfølgelig kunne komme efter overalt, hvor de måtte søge hen.

I Norge har man modsat i Danmark haft en opsøgende tilgang til de ukrainske flygtninge og har registreret 4.000 krigsforbrydelser i forbindelse med krigen i Ukraine. I Danmark har krigsforbrydelser i Ukraine kun kastet tre anmeldelser af sig. Det er jo en lidt flov statistik, og myndighederne bør være mere offensive og opsøgende. Når Norge kan, kan vi selvfølgelig også herhjemme. Vi har jo at gøre med mennesker, der ikke nødvendigvis kender lovgivningen eller sproget og samtidig er traumatiserede, så det er utopi at tro, at de bare henvender sig af sig selv. Hvis ikke opsporingen og efterforskningen af krigsforbrydelser følger med, er vi lige vidt, og det bør vi i Danmark tage ved lære af.

Med de ord vil jeg sådan set sige tak til regeringen for at fremsætte det her vigtige lovforslag. Og vi vil gerne takke de gode folk fra DIGNITY, som fik os på sporet, og som har været gode og konstruktive samarbejdspartnere undervejs. Tak for ordet.

Kl. 14:10

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Serdal Benli fra Socialistisk Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance.

(Ordfører)

Steffen Larsen (LA):

Mange tak, hr. formand. Verden er fyldt med rigelig smerte, uretfærdighed og ondskab uden krigen som multiplikatoreffekt for denne smerte, uretfærdighed ondskab. En endnu større ondskab er dog krigsforbrydelser, hvor man begår overgreb, bruger voldtægt som våben, henretter civile, tager gidsler og bruger våben så inhumane, at intet menneske fortjener den lidelse, som de bringer med sig. Krig er forbandet, krig fører altid mennesker til mørket – det er uundgåeligt. Det er ikke en fejl, at det er sådan, det er en del af krigens væsen. Krig udvisker menneskets iboende værdi. Mennesket bliver noget, man offer for nationen, for idealet, for noget andet. Krig er derfor i sig selv forfærdeligt. Men krig føres inden for regler, der er grænser for krig, der er civilisatorisk værn omkring krige, der skal beskytte de civile og uskyldige. Krig er altså den mest ekstreme oplevelse, den menneskelige tilværelse byder os, og krig er det laveste civilisationsstadiet, vi mennesker kan nå, hvilket naturligvis forklarer min ringe agtelse for dem, der taler varmt for krig og intervention uden at overveje konsekvenserne for de mænd, der må dø og lemlæstes for brave, tomme ord og mere.

Der er dog et stadiet, der er lavere end krig, for man kan helt forlade civilisationen og bevæge sig over i barbariet. Det er her, krigsforbryderne hører til, uden for civilisationen. Det er der, hvor onskaben får lov til at slå rod i mennesket. Det er også derfor, at civiliserede mennesker må søge at forhindre krigsforbrydelser, hvorfor man etablerede Domstolen i Haag, og hvorfor man har lavet principper og konventioner, som Genèvekonventionen. Så når vi nu laver lovgivning rettet mod krigsforbrydelser eksplicit, er det svært ikke at være enig. Vel vidende at krigsforbrydelser naturligvis allerede ville kunne forfølges inden for eksisterende ret, vil vi i Liberal Alliance alligevel støtte forslaget, ligesom vi støttede det oprindelige beslutningsforslag, for den barbarisme, vi f.eks. så i Butja, da russiske tropper invaderede Ukraine og derefter henrettede og torturerede civile i hobetal, bagbundne civile, der uden rettergang blev henrettet med skud i baghovedet, er en barbarisme, der ikke må begås ustraffet, en forbrydelse imod alt det, der er godt. Så vi stiller os klart på linje med lovforslagets intentioner og støtter det. Tak.

Kl. 14:13

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Steffen Larsen fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til fru Nanna W. Gotfredsen fra Moderaterne.

Kl. 14:13

(Ordfører)

Nanna W. Gotfredsen (M):

Tak for ordet, formand. Der følges her og nu op på Krigsforbrydelsesudvalgets forslag og anbefalinger, så vi selvstændigt kriminaliserer forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Det er en meget klar og meget vigtig melding. Moderaterne støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Nanna W. Gotfredsen fra Moderaterne. Jeg byder nu velkommen til fru Mai Mercado fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Mai Mercado (KF):

Tak, formand. Der skal først og fremmest lyde et stort tillykke til SF, som i dag får vedtaget et beslutningsforslag. Regeringens synes godt nok lige at have glemt det, for de skriver i indledningen til beslutningsforslaget, at det er Socialdemokratiet og Venstre og Moderaterne, som ønsker at ændre dansk straffelovgivning. Men det var SF, som fremsatte beslutningsforslaget og også fik opbakning fra et stort flertal af Folketingets partier. Der blev lavet en beretning, som pålagde regeringen at nedsætte et udvalg, som skulle kigge på det her, og det er jo så det arbejde, vi står med i dag. Så et stort tillykke til SF skal lyde her fra Folketingets talerstol – for æres den, som æres bør.

Det arbejde er så blevet færdigt, og nu står vi så med det lovforslag, vi behandler i dag. Da vi behandlede beslutningsforslaget i første omgang, nævnte jeg her fra talerstolen, at det jo er bemærkelsesværdigt, at Danmark og Italien er de eneste lande i Europa, hvor man ikke har en selvstændig bestemmelse, som vedrører krigsforbrydelser. Jeg tror også, at det er det, regeringen har taget til sig, og det er jo positivt. Den del bakker vi op om.

Det gør vi også om den anden del, som jo er at ratificere strafefedomstolens statut om aggressionsforbrydelsen, hvor en række andre forbrydelser såsom folkedrab og krigsforbrydelser allerede er ratificeret. Vi er positive over for at ratificere den del af statuten, som vedrører aggressionsforbrydelser. Det er jo bl.a. den aggression, som Rusland udviser over for Ukraine i dag, og det skal naturligvis stoppes.

Vi har et enkelt spørgsmål i udvalgsbehandlingen. Det er, fordi man på lovforslagets side 12 kan læse, at de faste medlemmer af FN's Sikkerhedsråd, Frankrig og Storbritannien, ikke har tiltrådt den del, der vedrører aggressionsforbrydelsen. Det samme gælder lande som Australien og Canada. Det kan der formentlig være mange årsager til, men det ville jo være meget godt at få boret ud, hvorfor lande, som jo ellers er toneangivende i det internationale samarbejde, har valgt ikke at ratificere den del af konventionen. Så Konservative kan, summa summarum, støtte lovforslaget, og vi kommer til at stille det her enkelte spørgsmål i udvalgsbehandlingen.

Kl. 14:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Mai Mercado fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Krigsforbrydelser er nogle af de værste forbrydelser i hele verden. Det er defineret i forskellige konventioner, hvordan og hvorledes krig skal foregå, og dermed også, hvad der er i strid med krigens regler og love. Der er civilbefolkninger, der ikke bare forhindres i at leve almindelige, værdige liv, men som aktivt påføres menneskelige lidelser; mødre, der må indstille sig på, at deres børn dør af sult og sygdom, ikke fordi de er fattige, men fordi krigsforbrydere ønsker, at det er sådan, det skal være. Vi er desværre lige nu i en situation, hvor verden står i flammer. Der er krig i Ukraine, der er krig i Gaza, der er krig i Syrien og i Yemen, og jeg kunne desværre blive ved, for listen er lang.

I de her krige ser vi helt absurd mange eksempler på klare krigsforbrydelser, begået af alle parter i konflikten, mod civilbefolkningen, der lider under nogle få sindssyge mænds behov for at udslætte andre. Det er på ingen måde noget, vi som land eller som samfund skal acceptere, og det er et godt signal at sende til omverdenen, at

vi tager krigsforbrydelser alvorligt. For i en tid, hvor mange folkevalgte, også fra regeringsførende partier her i Folketinget, synes, at konventionerne, der rent faktisk er fundamentet for de rettigheder, vi har, er lidt langhårede og lidt gammeldags, så er det trods alt godt, at vi nu med det her lovforslag kommer i tanker om, hvorfor konventionerne er vigtige.

Med det her lovforslag får vi netop illustreret, hvor vigtigt det er med fælles internationale forståelser af helt basale ting. Vi mener jo ikke, at Putin eller Netanyahu selv må bestemme, hvad en krigsforbrydelse er, og hvornår de har dræbt for mange civile, eller om deres soldater må begå overgreb på befolkningen. Nej, det er noget, vi som verdenssamfund i fællesskab er enige om. Det bør være helt klart, hvornår der er tale om krigsforbrydelser, eller som minimum, hvornår regeringer, også den danske regering, bør synes, at der er grundlag for at undersøge, om der begås krigsforbrydelser

I november 2023 interвенerede Danmark i en folkedrabssag anlagt hos Den Internationale Domstol mod Myanmar. Det synes jeg faktisk var fornuftigt, for det sender et signal til resten af verden om, at vi ikke accepterer folkedrab, og det sender også et væsentligere og stærkere signal til omverdenen, end det her lovforslag gør. For den her lov opdager de nok i cirka nul lande i verden, men lovforslaget er også selektivt, ikke i forhold til hvad der kriminaliseres, men i forhold til den måde, man har valgt at lave eksempler på. For vi har en regering, der mener, at det kun er nogle statsledere, der begår krigsforbrydelser, når de mishandler civile. Eksempelvis kan vi flere gange læse, hvordan Rusland begår krigsforbrydelser i Ukraine. Det er også rigtigt, men hvordan er det, at Putins forbrydelser mod civile adskiller sig fra de forbrydelser, Netanyahus regering begår mod civilbefolkningen i Gaza? Hvordan er det Putins fordrivelser, tortur og voldtægter adskiller sig fra det, der sker i Gaza lige nu?

Langt størstedelen af verden har jo nok bemærket det signal, både vores statsminister og vores udenrigsminister har sendt til resten af verden, nemlig at Danmark er ligeglade med krigsforbrydelser, når det er vores såkaldte venner i Israel, der begår dem. Den helt exceptionelle undladelse af at kritisere Israel for noget som helst er en disciplin, som jeg bare må sige vores regering er endnu bedre til end selv den amerikanske. Jeg tror, at det meste af verden har den opfattelse, at Danmark støtter fuldt op om Netanyahus regering og dermed også om de krigsforbrydelser, der bliver begået i Gaza. Det er bare et eksempel på, hvordan den nuværende regering gang på gang har vist det internationale samfund en total form for ligegyldighed over for krigsforbrydelser. Med det her lovforslag går vi heldigvis i en anden retning.

Nu er der jo ikke nogen af ministrene til stede i dag, som har ansvaret for Danmarks udenrigspolitiske kommunikation, men jeg ved jo sådan set godt, hvad Danmark vil sige, for vi har da efter mange måneders krig i Mellemøsten hørt både statsministeren og udenrigsministeren forsøge at komme med en lillebitte smule kritik af de massive mord på mere end 15.000 børn, som vi har set i Gaza det sidste år. Men i forhold til størstedelen af andre lande i Europa svarer det lidt til, at vi spiller blokfløjte i et orkester fyldt med tubaer, og at vi også kom lidt for sent.

Når alt det her er sagt, skal jeg sige, at Enhedslisten varmt støtter det her lovforslag, men vi undrer os over, at man i bemærkningerne ikke også har brugt Israel som eksempel på et land, der begår krigsforbrydelser. Tak for ordet.

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Rosa Lund fra Enhedslisten. Jeg byder nu velkommen til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre.

Kl. 14:22

(Ordfører)

Zenia Stampe (RV):

Tak for det. Jeg skal gøre det kort – det siger jeg, og så ved jeg aldrig, om det lykkes mig. Jeg kan starte med at sige, at Radikale Venstre selvfølgelig bakker op om lovforslaget. Ud fra et politisk perspektiv er det et vigtigt signal, at krigsforbrydelser får deres egen paragraf, deres eget kapitel i straffeloven. Vi synes også, at det er et godt gennearbejdet forslag, hvor vi for en gangs skyld, skulle jeg til at sige, bygger videre på et meget fagligt solidt udvalgsarbejde. Det er rigtig dejligt på retsområdet, for nogle gange går der lidt hurtigt hovsasympolpolitik i det her område, men lige præcis om det her spørgsmål har der været et meget grundigt fagligt forarbejde, som det konkrete lovforslag bygger videre på. Derfor støtter vi det selvfølgelig.

Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at holde en lang, polemisk tale. Det vil jeg heller ikke. Det er jo svært at læse sådan et forslag, der åbner for at straffe krigsforbrydelser – det har man jo godt kunnet tidligere, men nu giver man dem deres eget kapitel i straffeloven – uden at tænke på de konflikter, der er rundtom i verden. Man tænker selvfølgelig på Rusland og Ukraine, men selvfølgelig også på den diskussion, vi har omkring krigsforbrydelser mod palæstinenserne. Man tænker selvfølgelig også på krigsforbrydelser mod israelerne. Jeg tror, vi alle er enige om at fordømme det frygtelige terrorangreb den 7. oktober for over et år siden. Med de krigsforbrydelser, som jeg vil mene det står mere og mere tydeligt og klart at den israelske regering har gjort sig skyldig i, er det ærgerligt, at vi ikke ser en større fordømmelse fra dansk side. Og jeg skal ikke lægge skjul på, at da jeg sad og læste lovforslaget igennem, tænkte jeg: Hvordan ville det stille medlemmer af den israelske regering, hvis de mødte op i Danmark? Men heldigvis er der jo udstedt en international arrestordre på flere, så derfor vil det måske i virkeligheden ikke betyde så meget, fordi man så ville udvise dem til retsforfølgelse ved de internationale domstole, der er på området.

Men der er i hvert fald ingen tvivl om, at spørgsmålet om krigsforbrydelser og spørgsmålet om at kunne retsforfølge krigsforbrydelser er meget aktuelt, også for os. Og med de ord skal jeg gentage, at Radikale Venstre selvfølgelig bakker op om lovforslaget.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Zenia Stampe fra Radikale Venstre. Det afsluttede ordførerrækken, og derfor byder jeg velkommen til justitsministeren.

Kl. 14:25

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for det. Inden jeg går til min forberedte tale, har jeg bare behov for lige at adressere et par enkelte spørgsmål – eller det kan man jo ikke kalde det; det er først og fremmest anklager – som er blevet rejst af fru Rosa Lund, som nu ikke længere er i salen, men det skal seerne af folketings-tv jo ikke snydes for.

For at være helt ærlig synes jeg, at det er at gå langt, langt over strengen i en diskussion, hvor vi indfører et helt nyt kapitel i straffeloven om særskilt at kriminalisere krigsforbrydelser, at man anklager mig og hele den danske regering for ikke at tage det alvorligt nok, fordi vi ifølge fru Rosa Lund fra Enhedslisten ikke er skarpe nok i fordømmelsen og kritikken af Israel.

Jeg mener først og fremmest, at substansen i kritikken er lodret forkert. Jeg mener, at den danske regering har været tydelig adskillige gange, siden konflikten startede. Vi har hævdet, at ja, Israel har en ret til at forsvare sig selv, når det værste terrorangreb i mands minde bliver begået mod Israel og det største antal borgere siden holocaust bliver slået ihjel, men der har da været adskillige gange,

hvor regeringen som helhed og statsministeren i særdeleshed har fordømt bl.a. Israels fremfærd på Vestbredden.

Det er også rigtigt, at regeringen ikke har været tilbageholdende med at fordømme de forbrydelser, der også er blevet begået af Hamas i forbindelse med angrebet den 7. oktober, forbrydelser, som Enhedslisten har haft endog meget svært ved at fordømme, og som vi kan læse næsten dagligt i pressen herhjemme fører til splittelse internt i Enhedslisten, fordi mange af Enhedslistens medlemmer af dets ledelse ikke ser sig selv i stand til at fordømme hverken Hamas eller andre terrororganisationer på den palæstinensiske sags side. Så jeg mener simpelt hen ikke, at det er rimeligt, og jeg mener i øvrigt også, at det er forkert.

Når det er sagt, vil jeg i øvrigt gerne sige tak til ordførerne fra de forskellige partier for indlæggene. Det lovforslag, som vi førstebehandler i dag, retter sig imod internationale forbrydelser af den allermest alvorlige karakter: aggressionsforbrydelser, folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Efter anden verdenskrig har der på tværs af landegrænser, nationaliteter og kulturer været en kollektiv kamp for at sikre retfærdighed og fremme fundamentale rettigheder.

I en lang periode har retsforfølgning af internationale forbrydelser derfor stået højt på den internationale dagsorden. Det er også en dagsorden, der optager den danske regering, og det er bl.a. derfor, at Danmark er en fast støtte af Den Internationale Straffedomstol og har været det, siden verdenssamfundet i 1998 vedtog statuten for straffedomstolen. Der er i dag 124 statsparter til straffedomstolen, og Ukraine har netop indgivet sin ratifikation og bliver det 125. medlem fra den 1. januar 2025. Men retsforfølgning af internationale forbrydelser er ikke kun et globalt anliggende. I et retssamfund som det danske er det vigtigt, at vi har et klart lovgivningsmæssigt grundlag, der sikrer, at personer, der har begået krigsforbrydelser, kan blive retsforfulgt for det. Dermed understøtter vi også grundprincippet bag straffedomstolens statut: at straffedomstolen kun træder ind der, hvor stater ikke selv har evnen eller viljen til at forestå retsforfølgning.

Forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur kan i al væsentlighed allerede i dag straffes efter dansk lovgivning. Der findes imidlertid ikke selvstændige straffebestemmelser om det. Efter et beslutningsforslag fra SF sidste år blev regeringen og et bredt flertal i Retsudvalget enige om, at vi bør have selvstændige straffebestemmelser om forbrydelserne. Derfor nedsatte regeringen i juni 2023 Krigsforbrydelsesudvalget, som bestod af juridiske eksperter og repræsentanter fra en række civilsamfundsorganisationer.

Udvalget fik til opgave at udarbejde et forslag til, hvordan en selvstændig kriminalisering af forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur kan indføres mest hensigtsmæssigt i dansk straffelovgivning. Derudover fik udvalget til opgave at udarbejde et grundlag for, at regeringen kunne tage stilling til, om Danmark skal ratificere aggressionsforbrydelsen i straffedomstolens statut. Udvalgsarbejdet mundede ud i en betænkning og et omfattende lovudkast, som udvalget afgav i juni i år. Det har efterfølgende været i offentlig høring, og jeg noterer mig, at høringssvarene i høj grad har været positive. Det er udvalgets lovudkast, som har dannet grundlag for det lovforslag, vi førstebehandler i dag.

Kl. 14:30

Med lovforslaget foreslås det at indsætte et nyt kapitel om visse internationale forbrydelser i straffeloven. Det nye kapitel indeholder straffebestemmelser om aggressionsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur. Desuden lægger vi op til, at indholdet af folkedrabsloven flyttes over til det nye kapitel, så flere af de groveste internationale forbrydelser er samlet ét sted. Det skal ses i lyset af den alvorlige tid, vi står i, hvor der igen er krig på europæisk jord. Med lovforslaget sender vi et klart signal til omverdenen og ikke mindst ofrene om, at vi ikke vil acceptere

krigsforbrydelser og lignende grove internationale forbrydelser, så det står klart, at Danmark ikke er et fristed for krigsforbrydere.

Derudover er det efter Ruslands aggression mod Ukraine regeringens opfattelse, at tiden nu er moden til, at Danmark ratificerer aggressionsforbrydelsen i straffedomstolens statut. Hermed sender vi et klart signal om, at det ikke må være omkostningsfrit at angribe andre lande, og at Danmark står vagt om den internationale retsorden. Vi må insistere på, at dagsordenen om retsforfølgningen af internationale forbrydelser skal fremmes, såvel internationalt som nationalt.

Med de bemærkninger vil jeg endnu en gang gerne takke ordførerne for de forskellige indlæg, og jeg ser frem til den videre behandling her i Folketinget. Jeg står naturligvis til rådighed for besvarelse af de spørgsmål, der måtte opstå undervejs. Tak for ordet.

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Zenia Stampe, Radikale Venstre.

Kl. 14:31

Zenia Stampe (RV):

Det er med fare for at stille et spørgsmål, som ministeren måske ikke er i stand til at svare på, fordi det er juridisk. Men hvis vi forestiller os den situation, at Benjamin Netanyahu ankommer til Københavns Lufthavn, hvad vil der så ske efter vedtagelsen af det her? Vil man arrestere ham og så sende ham til Haag på grund af den arrestordre, eller vil man se på, om der er grundlag for at retsforfølge ham efter dansk lov? Det er virkelig ikke et polemisk spørgsmål; det er bare for, at jeg også helt forstår, hvad der er lagene i det her.

Kl. 14:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ministeren.

Kl. 14:32

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Nu er vi ude i hypoteser. Jeg tror, det først og fremmest er vigtigt at understrege, at Danmark er en fast støtte til Den Internationale Straffedomstol, som yder et vigtigt bidrag til den internationale retsorden. Jeg tror også, det er vigtigt at understrege for besvarelsen af spørgsmålet, at straffedomstolen jo ikke har udstedt en arrestordre på hverken Israels premierminister eller på nogen som helst andre. Jeg har noteret mig, at straffedomstolens chefanklager har anmodet et forundersøgelseskammer ved domstolen om at udstede en arrestordre, bl.a. mod den israelske premierminister på grundlag af mistanke om en række forbrydelser. Det er klart, at hvis der udstedes en arrestordre mod personer, uanset hvem det måtte være, og de måtte indfinde sig på dansk territorium, så vil det være op til de danske retshåndhævende myndigheder at håndtere sådan en sag. I den forbindelse vil bl.a. de folkeretlige regler, også om immunitet, kunne være afgørende for Danmarks forpligtelser i forhold til en arrestordre.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Zenia Stampe.

Kl. 14:33

Zenia Stampe (RV):

Men det gør jo så i virkeligheden spørgsmålet endnu mere relevant, for hvis den så ikke er i kraft, og vi ved jo så ikke engang, om sådan en arrestordre træder i kraft, og om den så i sidste ende bliver godkendt, desto vigtigere er det jo så, hvad der kommer til at ske i Danmark. Hvis ikke ønsket fra Den Internationale Straffedomstol om at udstede en arrestordre bliver effektueret, hvad vil den her nye

paragraf så betyde, hvis Benjamin Netanyahu lander i Københavns Lufthavn?

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ministeren.

Kl. 14:33

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Altså, jeg tror, det er ude i det helt hypotetiske, fordi der ikke er udstedt en arrestordre og vi derfor heller ikke kender til, hvad et eventuelt anklageskrift måtte bygge på i sin fulde længde. Det er et forundersøgelseskammer ved domstolen, som er blevet bedt om at udstede en arrestordre, og det er klart, at det må de retshåndhævende myndigheder tage stilling til, skulle den hypotetiske situation opstå.

Kl. 14:34

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:34

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 6. november 2024, kl. 13.00.

Jeg henviser til dagsordenen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 14:35).